

Pressmeddelande från FRA
Wien den 5 juni 2024

FÅR PUBLICERAS TIDIGAST: 5 juni 2024 kl. 06.00 CET

Ökande levnadskostnader och rasism hotar de grundläggande rättigheterna i Europa: FRA:s rapport om grundläggande rättigheter 2024

Människors grundläggande rättigheter är hotade i hela Europa. Detta beror på stigande fattigdomsnivåer, ihållande hot mot demokratin, utbredd rasism och utmaningar i samband med migration, enligt FRA:s rapport om grundläggande rättigheter 2024. Dessa hot understryker behovet av att säkerställa ett starkt och hållbart skydd för de grundläggande rättigheterna i EU, särskilt för människor i utsatta situationer. I rapporten ges förslag på hur beslutsfattare och det civila samhället kan arbeta tillsammans för att motverka hotet om social utestängning och möjliggöra ett mer jämlikt och rättvisare samhälle för alla.

FRA:s [rapport om grundläggande rättigheter 2024](#) fokuserar på viktiga utvecklingstendenser och brister i skyddet av de grundläggande rättigheterna i EU under 2023. Nedan följer några exempel:

- **Ökad fattigdom:** stigande energi- och levnadskostnader har lett till att 1 av 5 människor i EU lever i fattigdom. Trots nationella åtgärder för att minska fattigdomen är barn och utsatta hushåll, t.ex. ensamstående föräldrar, romer och invandrarfamiljer, mest utsatta.
- **Nya migrationsregler ger starkare rättighetsskydd vid EU:s gränser men medför också nya risker:** 2024 enades EU om nya migrations- och asylregler för en mer effektiv hantering av asylansökningar vid EU:s gränser. Nya regler om övervakning av grundläggande rättigheter, skydd av barn och en tydlig skyldighet att utreda alla underbyggda rapporter om kränkningar av rättigheter ger möjligheter att förbättra efterlevnaden av de grundläggande rättigheterna, om de genomförs fullt ut. Under 2023 dog eller försvann över 4 000 personer till havs, vilket är det högsta antalet under de senaste fem åren.
- **Demokratiska hot:** överdrivna statliga ingripanden, särskilt mot rätten till föreningsfrihet, friheten att delta i fredliga sammankomster och yttrandefriheten, hotade utrymmet för det civila samhället. I kombination med bristen på meningsfullt engagemang i offentliga angelägenheter och desinformation, undergräver detta demokratin i hela Europa.
- **Ökande antisemitism:** Hamas terroristattacker i Israel den 7 oktober 2023 och Israels militära insatser i Gaza utlöste en oroväckande ökning av hot och våld mot judar i hela EU. Ökningen av antisemitiskt hat och antisemitiskt våld förde tankarna till fruktansvärda historiska händelser i Europa.
- **Ökad intolerans:** intoleransen ökar överallt i Europa och drabbar många grupper, däribland muslimer, personer med afrikanskt ursprung, romer och migranter.

Desinformation och onlineplattformar har förvärrat rasistiska och polariserade attityder.

- **Större digitala klyftor:** Den ökade användningen av artificiell intelligens (AI) och digitaliseringen av offentliga tjänster riskerar att leda till att utsatta grupper som äldre, personer med funktionsnedsättning, hemlösa och romer lämnas i sticket. Lagstiftningsutvecklingen, bland annat EU:s rättsakt om artificiell intelligens och rättsakten om digitala tjänster samt Europarådets AI-konvention, syftar till att ta itu med några av dessa utmaningar.

För att hantera dessa utmaningar uppmanar FRA EU och EU-länderna att göra följande:

- **Ingen får lämnas utanför:** se till att åtgärder för att minska fattigdom och energiförbrukning, inklusive socialt stöd och bostadsbidrag, når missgynnade grupper.
- **Stärka skyddet av de grundläggande rättigheterna vid gränserna:** förbättra sök- och räddningsrutinerna för att rädda liv till sjöss. Skapa säkrare villkor för behandling av nyanlända och inrätta oberoende rättighetsövervakning vid EU:s yttre gränser.
- **Skydda det civila samhället:** Övervaka och registrera begränsningar av det medborgerliga utrymmet. Vidta åtgärder för att skydda människorättsförsvare och mediefrihet. Systematiskt anlita det civila samhällets expertis och avsätta tillräckligt med tid för effektiva samråd.
- **Inta en fast hållning mot alla former av rasism och därmed sammanhängande intolerans:** erkänna och motverka systemisk och djupt rotad rasism och därmed sammanhängande intolerans i våra samhällen. Fortsätta att övervaka och samla in evidensbaserade data som underlag för EU:s och medlemsstaternas lagar och politik mot rasism och antisemitism. Tillhandahålla ett säkrare utrymme på nätet för alla och agera mot näthat.

Citat från FRA:s direktör [Sirpa Rautio](#):

"Polariseringen i Europa leder till utbredd intolerans och skapar splittrade samhällen där många grupper drabbas. Den ökande fattigdomen och de demokratiska hoten spär på osäkerheten och spänningarna i samhället. Men Europa har också en stark grund i de mänskliga rättigheterna som kan vägleda oss i vårt agerande. Vi måste alla hjälpas åt och arbeta utifrån våra styrkor för att säkerställa en trygg och inkluderande framtid som respekterar allas rättigheter och där alla känner sig trygga att vara sig själva."

För mer information, kontakta media@fra.europa.eu / Tfn: +43 1 580 30 653

Detta pressmeddelande har översatts av Översättningscentrum för Europeiska unionens organ men har inte korrekturlästs av FRA:s experter.